

TÜRKİYE ELEKTRİK PİYASASI VE İDARİ YAPTIRIMLAR

TÜRKİYE ELEKTRİK PİYASASININ DENETİMİ

Mehmet İBİŞ

EPDK Başkan Danışmanı

DEK Atölye , Ankara, 27/02/2019

ELEKTRİK PİYASASINDA ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMUNUN DENETİMİ

- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı başlıklı 5 inci maddesinin 6 ıncı fıkrasında; bu Kanunun diğer maddeleri ile belirlenen görevlerinin yanısıra, Kurul aşağıdaki görevleri de yerine getirir denilmekte, bu fıkranın (i) bendinde ise; Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin eşitlik ve şeffaflık standartlarına uymalarını sağlamak için faaliyetlerini, uygulamalarını ve ilgili lisans hüküm ve şartlarına uyup uymadıklarını denetlemek görevi verilmektedir.
- 5 inci maddenin 7 nci fıkrasında; Bu Kanunun diğer maddeleri ile belirlenen yetkilerinin yanısıra, Kurul aşağıdaki yetkilere de sahiptir.
- (d) bendinde; Kurul onaylı talep tahminlerine dayanarak, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanan üretim kapasite projeksiyonu ve iletim yatırım planı ile bu planlarla uyumlu olarak mülkiyeti kamuda olan dağıtım tesislerini işleten dağıtım şirketleri tarafından hazırlanan dağıtım yatırım planlarını onaylamak, gerektiğinde revize edilmesini sağlamak ve onay verdiği yatırım planlarının uygulanmalarını denetlemek,
- (j) bendinde ise; Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin denetlenmiş mali tablolarını incelemek veya incelettirmek,
- (l) bendinde; Bu Kanun hükümlerine, çıkarılan yönetmelik hükümlerine, Kurul tarafından onaylanan tarife ve yönetmeliklere, lisans hüküm ve şartlarına ve Kurul kararlarına aykırı davranıldığı durumlarda, idari para cezası vermek ve lisansları iptal etmek,
- (t) bendinde; Bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, konusuna ilişkin olarak gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi, tüm kamu ve özel kuruluşlardan ve kişilerden istemek ve/veya yerinde incelemek.
- yetkisi Kurula verilmiştir.

- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun Denetim başlıklı 15 inci maddesinin 1 inci fıkrasında;“11 inci maddenin onuncu fıkrası uyarınca Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilecek olan piyasalara ilişkin Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri saklı olmak üzere, dağıtım şirketleri hariç elektrik piyasası faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin bu Kanun kapsamındaki inceleme ve denetimi Kurum tarafından yapılır. Bu Kanun kapsamında tanımlanan elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi ise Bakanlık tarafından yapılır. Bakanlık, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimini, bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabilir veya bu kuruluşlara yetki devretmek suretiyle yaptırabilir. Bakanlığın ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından bu konuya ilişkin olarak yapacağı talepler süresinde karşılanır. Bakanlık tarafından düzenlenen veya karara bağlanan denetim raporları Kuruma bildirilir. Denetim raporu sonucuna göre gerekli yaptırım ve işlemler Kurul tarafından karara bağlanır.”
- 3 üncü fıkrasında ise; “Bakanlık ve Kurum bu Kanun kapsamındaki denetim yükümlülükleri ile ilgili olarak, sonuçları itibarıyla Bakanlık ve Kurum açısından bağlayıcı olmayacak ve yaptırım içermeyecek şekilde inceleme, tespit ve raporlama yapmak üzere yetkilendirecekleri şirketlerden ilgili mevzuatına uygun bir şekilde hizmet satın alabilir. Bu şirketlerin nitelikleri, yetkilendirilmesi ve yetkili şirketlerle denetlenecek şirketlerin hak ve yükümlülükleri ile diğer usul ve esaslar ilgisine göre Bakanlık ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenir. “ denilmektedir.
- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 5 inci maddesinin 6 ncı fıkrasının (i) bendi aynı maddenin 7inci fıkrasının (d), (j), (l) ve (t) bentlerindeki düzenlemelerle 6446 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen “.... dağıtım şirketleri hariç elektrik piyasası faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin bu Kanun kapsamındaki inceleme ve denetimi Kurum tarafından yapılır.” düzenlemesi çeliştiği gibi görünse de, Elektrik Dağıtım Şirketlerinin denetiminin Bakanlık tarafından yapılacağı söylene de 6446 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca tüm yaptırımların ancak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunca verilebileceğinden hareketle Kurumun yaptırım uygulama yetkisinin bulunduğundan hareketle bir lisans sahibini denetleyemeyeceği değerlendirilemez. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının elektrik dağıtım şirketlerini denetleme yetkisi bulunmakta, idari yaptırım uygulama yetkisi ise sadece Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna ait olmaktadır. Dağıtım şirketlerine idari yaptırım uygulama yetkisi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına verilmemektedir.

- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 5 inci maddesi ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 15 inci maddesi uyarınca Elektrik Piyasasında faaliyet gösteren; Üretim, İletim, Dağıtım, Toptan Satış, Perakende Satış, Piyasa İşletim, İthalat ve İhracat faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin işlemlerini inceleme ve denetim yapma yetkisi Kuruma ait bulunmaktadır.
- 6446 sayılı Kanunun uygulanmasını göstermek amacıyla hazırlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin İnceleme ve Denetim başlıklı 54 üncü maddesinde;
- [?] Elektrik piyasasında faaliyet gösteren tüzel kişilerin Kanun kapsamındaki faaliyetleri ile uygulamalarının inceleme ve denetimi Kurum tarafından yapılır.
- [?] Kurum, birinci fıkra kapsamındaki inceleme ve denetim yükümlülüğü ile ilgili olarak, sonuçları itibarıyla Kurum açısından bağlayıcı olmayacak ve yaptırım içermeyecek şekilde inceleme, tespit ve raporlama yapmak üzere yetkilendireceği şirketlerden ilgili mevzuata uygun bir şekilde hizmet satın alabilir.
- [?] Kanun kapsamında tanımlanan elektrik dağıtım şirketlerinin ilgili mevzuat kapsamındaki faaliyetleri ile uygulamalarının periyodik inceleme ve denetimi, Bakanlık tarafından yapılır. Ancak, periyodik inceleme ve denetim dışında, Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde, Kanunun 9 uncu ve 16 ncı maddeleri çerçevesinde, dağıtım şirketlerinin ilgili mevzuat kapsamındaki faaliyetleri ile uygulamalarının inceleme ve denetiminin, Kurum tarafından yapılabileceği düzenlenmiştir.
- Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğindeki bu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere elektrik piyasasında faaliyet gösteren tüm lisans sahipleri gibi yine Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca Kurumdan elektrik dağıtım lisansı alan dağıtım şirketlerinin Kurum tarafından denetleneceği değerlendirilmektedir.

- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 5 inci maddesine göre Kurulun görevleri arasında; **Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin** eşitlik ve şeffaflık standartlarına uymalarını sağlamak için faaliyetlerini, uygulamalarını ve ilgili lisans hüküm ve şartlarına uyup uymadıklarını denetlemek sayılmış, Kurulun yetkileri arasında ise; Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin denetlenmiş mali tablolarını **incelemek veya incelettirmek** ifade edilmiş ve bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, konusuna ilişkin olarak gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi, tüm kamu ve özel kuruluşlardan ve kişilerden istemek ve/veya yerinde incelemek belirtilmiştir

Önaraştırma ve Soruşturmada Yetki Devri

- 4/6/2016 tarih ve 6718 sayılı Kanunun 7 maddesi ile 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 5 inci maddesinin sonuna eklenen; “ **Kurul**, ilgili piyasa kanunlarında tanımlanan **önlisans, lisans ve sertifikaların verilmesi, tadili, geçici** olarak durdurulması ve **iptali ile ön araştırma ve soruşturma işlemlerinin yürütülmesi** hususunda ilgili kanunlar tarafından kendisine verilen yetkilerin bir kısmını veya tamamını **Başkanlığa** ve/veya **ilgili hizmet birimine devredebilir.**” fıkrası uyarınca **önaraştırma ve soruşturma işlemlerinin yürütülmesinde Kurul, Kurum Başkanlığa veya Denetim Dairesi Başkanlığına yetki devredebilecektir.**
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun **12/01/2017 tarih ve 6864-1** sayılı kararı ile; Elektrik piyasasındaki faaliyet ve işlemlerin mevzuata aykırı olup olmadığının tespiti için yürütülecek ön araştırmalar veya soruşturmaları açma yetkisinin, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesi ile Elektrik Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 15 inci maddesi uyarınca Kurum Başkanlık Makamına devredilmesine karar verilmiştir. **Bu kurul kararı ile önaraştırma ve soruşturma ile sınırlı olmak üzere yetki sadece Kurum Başkanlığına devredilmiştir.** Kanunda hizmet birimi olan Denetim Dairesi Başkanlığına da yetki devri mümkün olabilmesine rağmen Kurul bu yetki devrini Kurum Başkanlığı ile sınırlı tutmuştur.
- 6864-1 sayılı Kurul Kararının mevcut hali ile **soruşturma açma yetkisi başkana devredilmiş olmakla birlikte** ön araştırma neticesinde soruşturma açma yetkisi (**ön araştırmayı neticelendirme**) **halen yönetmelik gereği Kurulda bulunmaktadır.**
- **Yetki devri sadece önaraştırma ve soruşturmalarla sınırlı olup, soruşturmanın sonlandırılması, ihtar verilmesi, idari para cezası verilmesi ve lisans iptalleri için yetki Kurul da olup bu yetkinin devri söz konusu olamayacaktır.**
- Başkanlık tarafından Kurum personeline verilen yetkiler hariç olmak üzere, Kurumun tüm kararları Kurul tarafından alınır.

Denetim Görevi

- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının e bendine göre; Kurumun faaliyet gösterdiği piyasalarda ilgili kanunlar ve ikincil mevzuat uyarınca yapılması gereken **inceleme ve denetimleri yapmak veya yaptırmak**, gerektiğinde bu hususlarda yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile **iş birliği yapmak**, piyasalarda görülen **aksaklıklara ilişkin çözüm önerilerinde bulunmak** Denetim Dairesi Başkanlığına görev olarak verilmiştir.
- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun 5 inci maddesi ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 15 inci maddesi uyarınca Elektrik Piyasasında Faaliyet gösteren; Üretim, İletim, Dağıtım, Toptan satış, Perakende satış, Piyasa işletim, İthalat ve İhracat faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin işlemlerini inceleme ve denetim yapma yetkisi Kuruma ait bulunmaktadır.
- **Elektrik piyasasında her türlü denetim Kurum tarafından yapılır.**

Denetim Programı

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 09/06/2010 tarih ve 2598/76 sayılı Kurul Kararıyla;
- Kurul gündeminin yoğunluğu ve iş yükü dikkate alınarak, elektrik, doğal gaz, petrol ve sıvılaştırılmış petrol gazları piyasalarında gerçekleştirilecek denetimlerin uygulamaya geçirilmesi amacıyla hazırlanacak denetim programlarının Kurul gündemine getirilmeksizin doğrudan Başkanlık Makamının onayı ile belirlenmesi ve sonrasında uygulamaya konulması için Kurum Başkanlık Makamının yetkilendirilmesine, karar verilmiştir. Bu kurul kararından sonra denetim programları Başkanlık makamı onayı ile belirlenmektedir.
- Elektrik piyasasında Kurum tarafından yapılan denetimler; Elektrik Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir.
- Elektrik piyasasında faaliyette bulunan tüzel kişilerin her türlü faaliyetlerinin, uygulamalarının, işlem, hesap ve mali tablolarının ilgili mevzuat hükümlerine ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygunluğunun Kurul ve/veya Kurul adına yetkilendirilen Kurum personeli tarafından incelenerek; muhtemel hata, noksanlık, usulsüzlük ve suistimallerin tespit edilmesi ve Kanunda öngörülen gerekli yaptırımların uygulanması suretiyle; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve rekabete dayalı esaslar çerçevesinde çevreye zarar vermeyecek şekilde tüketicilerin kullanımına sunulmasını sağlamak ve mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik piyasası oluşturmak amacıyla denetimler yapılmaktadır.

Denetim yapmakla görevlendirilecek Kişiler

- Elektrik piyasasında faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerin denetimi, Kurul adına Daire Başkanlığında görevli Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları eliyle veya Uzman koordinesinde Yönetim Hizmetleri Uzmanları vasıtasıyla yürütülür. Denetimlerde, ihtiyaç duyulması halinde Kurumun diğer hizmet birimlerinden de Başkan onayıyla Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları ile Yönetim Hizmetleri Uzmanları görevlendirilebilir.
- Kurulun, elektrik piyasasında faaliyette bulunan tüzel kişilerin faaliyet ve uygulamaları ile işlem ve hesaplarını bağımsız denetim kuruluşları ve/veya teknik denetim yapan kuruluşlar vasıtasıyla denetlenmesi mümkündür.

Denetlenen tüzel kişilerin Yükümlülükleri

- Denetlenen tüzel kişiler;
- [?] İşletme, tesis ve yatırımları ile yasal defter, kayıt ve belgelerini Kurum denetimine sunmakla,
- [?] Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından gerekli görülen her türlü bilgi, belge ve defterin aslı ve/veya örneklerini zamanında vermekle,
- [?] İstenildiğinde yazılı ve sözlü bilgi vermek ve düzenlenen tutanakları imzalamakla,
- [?] Görevli Kurum personelinin gerekli gördüğü tüm bilgi, belge ve kayıtlara zamanında erişmelerini ve personelin çalışmasına elverişli bir mekânı sağlamakla,
- [?] Hesap, işlem ve mali tabloları ile iç kontrol sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmekle,
- yükümlüdür.
- Denetlenen tüzel kişiler, gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi ve belge vermekten imtina edemezler.

Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin Yetki ve Sorumlulukları

- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli;
- ? Gerekli görülen her türlü bilgi ve belgeyi isteme, yasal defter ve kayıtları inceleme, bunların aslı ve/veya **örneklerini alma ve yerinde inceleme yapmaya,**
- ? Konu ile ilgili yazılı veya sözlü bilgi isteme ve gerekli **tutanakları düzenlemeye,**
- ? Görevinin gerektirdiği durumlarda, diğer resmi veya özel kurum ve kuruluşlardan **bilgi ve belge istemeye,**
- ? Görevinin gerektirdiği durumlarda, mülkiye amirleri ve emniyet güçleri ile **diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yardım istemeye,**
- yetkilidir.
- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli;
- ? İlgili tüzel kişiler tarafından kendisine tevdi edilen defter ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içinde olduğu gibi muhafaza ve **işin bitiminde iade etmekle,**
- ? Denetim faaliyeti dolayısıyla **edindiği bilgilerden** gizlilik taşıyanları, kanunen yetkili kılınanlardan başkasına açıklamamak ve doğrudan veya dolaylı şekilde **kendi yararına kullanmamakla,**
- ? Defter, kayıt ve belgeler üzerinde incelemenin gereği olan işaretler dışında; **şerh, ilave ve düzeltme yapmamakla,**
- ? Denetim yaptığı yerlerde, görev ve sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmamak ve **icraya müdahale etmemekle,**
- yükümlüdürler.

Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin Yükümlülükleri

- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, denetim faaliyeti sırasında;
- [?] Denetim faaliyeti sırasında, sonuçların değerlendirilmesinde ve denetim raporunun hazırlanmasında **tarafsız bir bakış açısına sahip olmak**,
- [?] Dürüstlük ve tarafsızlığını etkileyebilecek hiçbir **müdahaleye imkân vermemek**,
- [?] Denetim faaliyetine ilişkin çalışmaların her aşamasında, mesleğin gerektirdiği **özen ve titizliği göstermek**,
- [?] Denetim ilke ve esaslarının yanı sıra **genel kabul görmüş denetim ilke ve esaslarına uymak**,
- [?] Denetim sırasında **piyasa faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyebilecek** derecede önem arz eden hususların tespit edilmesi halinde, denetim faaliyetinin sonuçlanmasını beklemeksizin Daire Başkanlığı aracılığıyla **Başkanlığı derhal bilgilendirmek yükümlüdür**.
- Denetim yapmakla görevlendirilen personel, göreve başlamadan önce Kurum personeli olduğuna dair kimlik belgesi ile **kendisini denetlenen kişilere tanıtmak zorundadır** ve görevinin gerektirdiği durumlarda ilgili kişi, **kurum ve kuruluşlar ile yapacağı yazışmaları Daire Başkanlığı aracılığıyla veya yetkilendirilmesi durumunda doğrudan yapar**.
- Denetim yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından düzenlenen denetim raporu, Daire Başkanlığına iletilir. **Daire Başkanı, kendi görüşünü de belirtmek suretiyle raporu Başkanlığa sunar. Başkan, denetim raporunu Kurul gündemine öncelikle alır**.
- Yapılan denetimler sonucunda, ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmesi halinde, fiilin niteliğine göre 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 16 ncı maddesinde **öngörülen yaptırım ve cezalar uygulanır**.

Denetim Yöntemleri

- Kurum tarafında Elektrik Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca Elektrik piyasasında yapılacak denetimler;
- [?] Yıllık belirli programlar dâhilinde yürütülen planlı denetimler,
- [?] İhbar veya şikâyetlere dayalı denetimler,
- [?] Bakanlık Denetim Raporları ve Elektrik Piyasasında Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Yapılan Denetim Raporları,
- [?] İzleme faaliyetleri kapsamında tespit edilen aykırılıklar sonucu yapılan denetimlerden oluşmaktadır.

ÖN ARAŞTIRMA

- Kurul, re'sen veya kendisine intikal eden ihbar veya şikâyetler üzerine, elektrik piyasasında faaliyette bulunan tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemleri nedeniyle, doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için ön araştırma yapılmasına karar verebilir. Kurul ön araştırma veya soruşturma açılması hususundaki yetkilerini Başkanlığa veya Daire Başkanlığına devredebilir.
- Kurul veya Kurulun yetki devretmesi halinde Başkan veya Daire Başkanı kendisine intikal eden ihbar veya şikâyetlerden isimsiz, imzasız veya adres belirtilmemiş olanlar ile kapsam olarak ön araştırma ve soruşturma yapılması için yeterli bulmadıklarını işleme koymayabilir.
- Ön araştırma yapılmasına karar verilmesi halinde, ön araştırma, Daire Başkanı tarafından görevlendirilen Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları eliyle veya Uzman koordinesinde Yönetim Hizmetleri Uzmanları vasıtasıyla Daire Başkanlığı koordinasyonunda yürütülür. Gerektiğinde Daire Başkanı veya Grup Başkanı vasıtasıyla da ön araştırma yürütülebilir. İhtiyaç duyulması halinde Kurumun diğer hizmet birimlerinden de Başkan onayıyla Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları ile Yönetim Hizmetleri Uzmanları görevlendirilebilir. Daire Başkanı, gerekirse konu hakkında ilgili hizmet birimlerinden yazılı görüş talep edebilir.
- Ön araştırma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, görevlendirildiği tarihten itibaren en geç otuz gün içinde elde ettiği bilgileri, delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini içeren ön araştırma raporunu, Daire Başkanlığına iletir.
- Ön araştırma raporu, Başkan tarafından Kurul gündemine öncelikle alınır. Kurul, raporu değerlendirerek soruşturma açılıp açılmamasına karar verir. Kurulca yetki devredilmesi halinde ön araştırma raporu, Başkan veya Daire Başkanı tarafından değerlendirilerek soruşturma açılıp açılmamasına karar verilir.
- Kurul veya Kurulun yetki devretmesi halinde Başkan veya Daire Başkanı, ihbar veya şikâyet üzerine ön araştırma ve/veya soruşturma yapılmasına gerek gördüğü veya görmediği konularla ilgili olarak, lüzum görmesi halinde ihbar veya şikâyet sahiplerine yazılı bilgi verilmesini kararlaştırabilir.

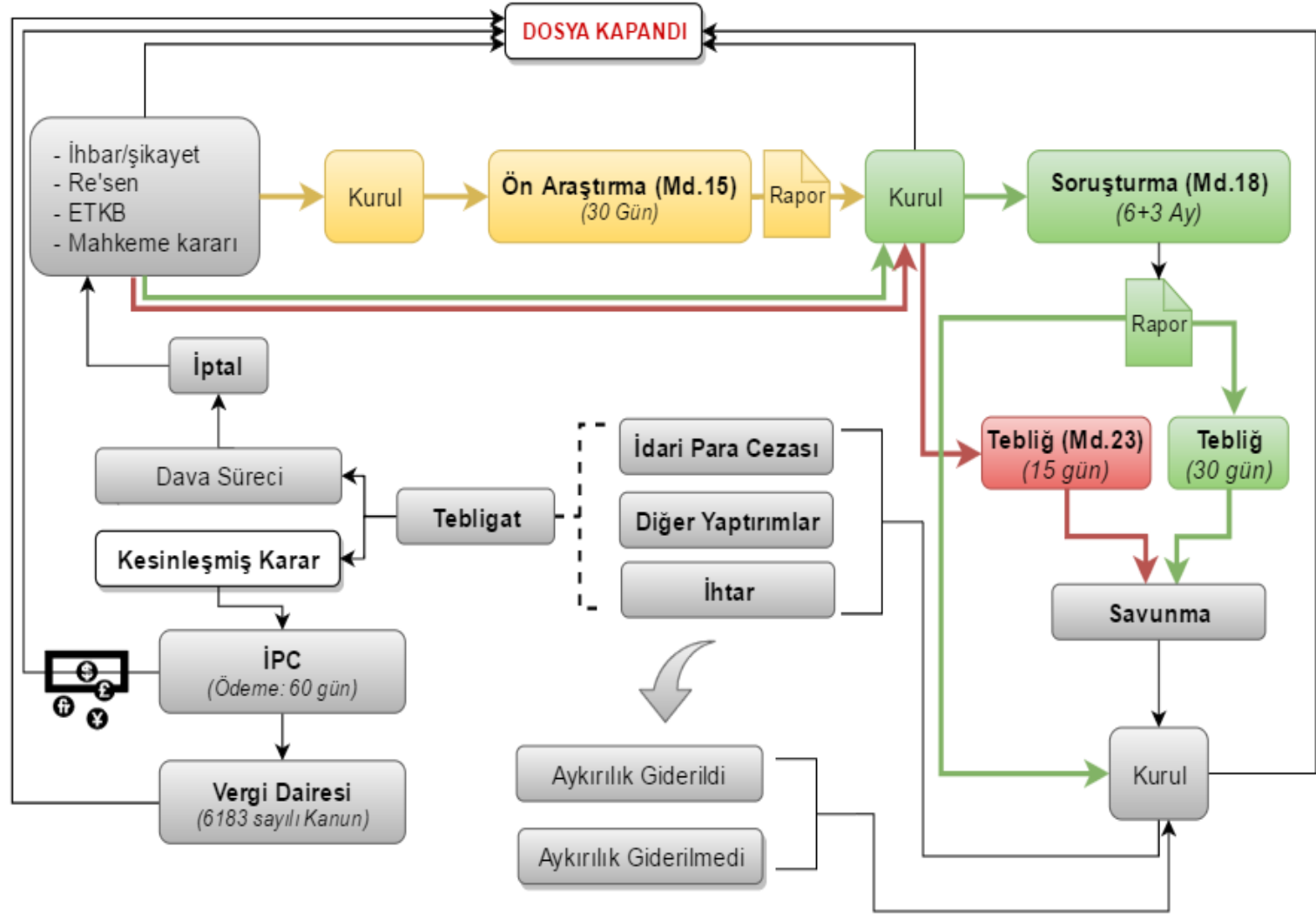
SORUŞTURMA

- Doğrudan veya ön araştırma neticesinde soruşturma açılmasına karar verildiği takdirde **soruşturma Daire Başkanı tarafından görevlendirilen Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları eliyle veya Uzman koordinesinde Yönetim Hizmetleri Uzmanları vasıtasıyla Daire Başkanlığı koordinasyonunda yürütölür.** Gerektiğinde Daire Başkanı veya Grup Başkanı vasıtasıyla da soruşturma yürütölülebilir. İhtiyaç duyulması halinde Kurumun diğer hizmet birimlerinden de Başkan onayıyla Uzman ve/veya Uzman Yardımcıları ile Yönetim Hizmetleri Uzmanları görevlendirilebilir. Daire Başkanı, gerekirse konu hakkında ilgili hizmet birimlerinden yazılı görüş talep edebilir.
- Soruşturma raporu, **soruşturma açılmasına karar verildiği tarihten itibaren en geç altı ay içerisinde tamamlanır.** Gerekli göröldüğü hallerde bir defaya mahsus olmak üzere Daire Başkanı tarafından **üç aya kadar ek süre verilebilir.**
- Soruşturma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli, **konu ile ilgili gerekli bilgileri isteme ve yerinde inceleme yapma yetkisine sahip olup; gerekli her türlü bilgi ve belgenin verilmesini ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan isteyebilir, bunların aslı ve/veya örneklerini alabilir, gerekli tutanakları düzenleyebilir, konu ile ilgili yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir.**
- İlgili kişi, kurum ve kuruluşlar kendilerinden talep edilen her türlü defter, belge ve bilgiyi vermekle yükümlölüdür. Gizlilik ve sır saklama hükümleri ileri sürölerek **bilgi ve belge vermekten imtina edilemez.** Soruşturma safhasında, ilgili mevzuat hükümlerini ihlal ettiği iddia edilen tüzel kişi, **kararı etkileyebilecek her türlü bilgi ve delili her zaman Kuruma sunabilir.**

SORUŞTURMA RAPORU ÜZERİNE YAPILACAK İŞLEMLER

- Soruşturma yapmakla görevlendirilen Kurum personeli tarafından düzenlenen soruşturma raporu, Daire Başkanlığına iletilir. Raporda ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olması halinde, raporun bir nüshası Daire Başkanı tarafından hakkında soruşturma yapılan tüzel kişiye tebliğ edilir. Soruşturma raporunda ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmemiş olsa dahi Kurul, hakkında soruşturma açılan tüzel kişinin savunmasını soruşturmanın her aşamasında isteyebilir. Hakkında soruşturma yapılan kişiye tebliğ edilecek raporda, ihbar ve şikâyet sahiplerinin kimlikleri ile üçüncü kişilerin ticari nitelikli sırlarının korunması amacıyla gerekli önlemler alınır.
- Soruşturma raporunun tebliğ yazısında, hakkında soruşturma yapılan tüzel kişiye **otuz günlük süre verilerek, raporda tespit edilen hususlarla ilgili yazılı savunmasını Kuruma göndermesi istenir.** Hakkında soruşturma yapılan tüzel kişi tarafından savunma için ek süre talebi olması halinde, Daire Başkanı tarafından **onbeş güne kadar ek süre verilebilir.** Süresi içinde verilmeyen savunma dikkate alınmaz.
- Hakkında soruşturma yapılan tüzel kişinin süresi içinde Kuruma intikal eden yazılı savunmasıyla ilgili olarak, soruşturmayı yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin **varsa ek görüşü alınır.** Ek görüş, Daire Başkanı tarafından **hakkında soruşturma yapılan tüzel kişiye tebliğ edilir. İlgili kişi onbeş gün içinde bu görüşe cevap verebilir.**
- Daire Başkanı; düzenlenen soruşturma raporu, hakkında soruşturma yapılan tüzel kişinin yazılı savunması, bu savunmayla ilgili soruşturmayı yapmakla görevlendirilen Kurum personelinin **varsa ek görüşü ve ek görüşe ilişkin ilgili kişinin varsa savunması ile bunların tümü üzerindeki kendi görüşünden oluşan soruşturma dosyasını Başkanlığa sunar.**
- Başkan, **soruşturma dosyasını Kurul gündemine öncelikle alır. Kurul, soruşturma dosyası üzerinde yapacağı inceleme neticesinde kararını verir.**

Denetim ve Soruşturma Süreci

İHTAR UYGULAMASI

- Soruşturma raporunda ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olması ve bu tespitin Kurul tarafından da sabit görülmesi halinde;
- [?] Mevzuata aykırılık oluştuktan sonra **soruşturma açılmadan giderilirse** lisans sahibi hakkında her hangi bir **ihtar uygulanmaksızın soruşturma sonlandırılır.**
- [?] Mevzuata aykırılık oluştuktan sonra ve **soruşturma açılıp soruşturma raporu hazırlanmadan giderilmesi** halinde bundan böyle mevzuata uygun hareket edilmesi konusunda lisans sahibi **ihtar edilir.**
- [?] Mevzuata aykırılık oluşup, **Soruşturma açıldıktan sonra Soruşturma Raporu düzenlendikten sonra aykırılığın giderilmesi** halinde bundan böyle mevzuata uygun hareket edilmesi konusunda lisans sahibi **ihtar edilir.**
- [?] Soruşturma Raporunun Kurula intikali esnasında mevzuata aykırılık halen devam ediyorsa Kurulca süre verilerek mevzuat hükümlerine aykırılığın giderilmesinin **ihtar edilir.**

İHTAR ÜZERİNE YAPILACAK İŞLEMLER

- Yapılan ihtar üzerine ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın verilen süre içinde düzeltilip düzeltilmediği Daire Başkanlığı tarafından tespit edilerek Başkanlığa bildirilir. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır.
- [?] Yapılan ihtar üzerine ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın verilen süre içinde düzeltilmiş olması halinde Kurul, yapılmakta olan soruşturmanın sona erdirilmesine karar verir. Bu durumda önceden verilmiş ihtar ortadan kalkmaz.
- [?] Verilen ihtar süresi içinde ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın tam olarak düzeltilmemiş olması halinde ise Kurul, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 16 ncı maddesinde öngörülen yaptırım ve cezaların uygulanmasını kararlaştırır ve idari para cezası ile birlikte mevzuata aykırılığın düzeltilmesi için yeni ihtar süresi verilir.
- [?] Mevzuata aykırılık idari para cezası ve yeni ihtar süresinde giderilirse soruşturma sonlandırılır. Bu durumda verilmiş olan ihtar ortadan kalkmaz.
- [?] Mevzuata aykırılık para cezası ve yeni ihtar süresine rağmen süresinde giderilmezse idari para cezası tekrerrür uygulaması yapılarak bir önceki cezanın iki katı para cezası uygulanır ve yine ihtar süresi verilir.
- [?] Mevzuata aykırılık bu ihtar süresinde giderilirse soruşturma sonlandırılır. Bu durumda da verilmiş olan ihtar ortadan kalkmaz.
- [?] Mevzuata aykırılığın halen giderilmemesi halinde tekrerrür olarak uygulanan cezanın iki katı uygulanır ve yeniden ihtar süresi verilir.
- [?] Mevzuata aykırılık bu ihtar süresinde giderilirse soruşturma sonlandırılır. Önceden verilmiş olan ihtarlar ortadan kalkmaz.
- [?] Mevzuata aykırılığın ihtar süresinde giderilmemesi halinde en son uygulanan para cezasının iki katı para cezası uygulanarak ihtar süresi verilir. Mevzuata aykırılık giderilinceye kadar ve lisans sahibine uygulan cezalar toplamı lisans sahibinin bir önceki mali yılına ilişkin gelir tablosundaki gayri safi gelirin yüzde onuna ulaşması halinde lisans Kurulca iptal edilebilir.

- Lisans sahiplerine mevzuata aykırılık sebebi ile **ihhtar veriliip soruşturma sonlandırıldıktan sonra aynı fiilin lisans sahibi tarafından işlenmesi halinde aynı konuda daha önce ihhtar alındığı için ihhtar edilmeden para cezası verilerek ihhtar uygulamasına** yukarıdaki prosedüre göre devam edilir. Burada **ihhtar süresi ne kadar süre ile yürürlükte kalacak sorusu akla gelebilir.** Esasen lisanslar süreli verilmektedir. **İhhtarın da lisans süresince yürürlükte kalması gerekmektedir.**
- Bazı görüşlere göre, **ihhtar süresinin iki yıl yürürlükte kalması bu süre geçtikten sonra ihhtarın yürürlükten kalkması yönünde görüşler ileri sürülse de,** 6446 sayılı kanunun 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrasındaki **iki yıllık süre para cezalarının tekerrüründe uygulanacak süredir.** Nitekim, 6446 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin 2 inci fıkrasındaki “...Bu cezaların verildiğı tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediğı takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz. Ancak, aynı fiilin iki yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde artırılarak uygulanacak para cezasının tutarı, cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki (kanunda bilanço denmesine rağmen bunun gelir tablosu şeklinde anlaşılması gerekir. Zira **gayri safi gelir bilançoda değil gelir tablosunda yer alır)** **gayrisafi gelirinin yüzde onunu aşamaz “** denilerek **iki yıllık sürenin tekerrürde dikkate alınması gereken bir süre olduğu değerlendirilmektedir.**
- Oysaki, 6446 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (a), (b), (ç), (d), (e), bentlerinde ihtara rağmen mevzuata aykırılığı devam ettirenlere veya tekrar edenlere idari para cezası öngörölmüştür. Mevzuata aykırılıktan ötürü ihhtar verildikten sonra üzerinden iki yıl geçti diye ihtarı yok sayıp yeniden aynı fiil için ihhtar uygulanıp idari para cezası uygulanmaması 6446 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (a), (b), (ç), (d), (e) bentleri ile çelişecektir. **6446 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (a), (b), (ç), (d), (e), bentleri ihhtarın yürürlüğü için süre koymamıştır. Aynı fiilin lisans süresince işlenmesi halinde ihtardan sonra aynı fiilin tekrar işlenmesi halinde ihtara rağmen aykırı durum devam etmekten ve tekrarlanmaktan dolayı idari para cezasının uygulanması gerektiğı değerlendirilmektedir.**
- Soruşturma sonucunda **Mevzuata aykırılık niteliğı itibariyle düzeltilemeyecek durumda ise ihhtar uygulaması yoluna gidilmeksizin doğrudan para cezası verilir. Bu husus kurul kararında belirtilir.**

SORUŞTURMAYA DOĞRUDAN YAZILI SAVUNMA ALINARAK BAŞLANMASI

- Elektrik piyasasında faaliyette bulunan tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine aykırı faaliyet ve işlemlerinden Elektrik Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte düzenlenen ön araştırma prosedürüne ve soruşturma raporu düzenlenmesine gerek olmayacak derecede açık olduğu, Kurul veya Kurulun yetki devretmesi halinde Başkan veya Daire Başkanı tarafından belirlenenler için, soruşturmaya Daire Başkanlığı vasıtasıyla ilgili tüzel kişiye on beş günden az olmamak üzere uygun bir süre verilerek yazılı savunması alınmak suretiyle başlanır. Daire Başkanı, ilgili tüzel kişinin yazılı savunmasını, kendi görüşüyle birlikte Başkanlığa sunar. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır.
- Kurul, yazılı savunma ve konuya ilişkin Daire Başkanlığı görüşünü inceleyerek kararını verir. İlgili mevzuat hükümlerine aykırılığın Kurul tarafından sabit görülmesi halinde, hakkında soruşturma yapılan tüzel kişiye 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 16 ncı maddesinde öngörülen yaptırım ve cezalar uygulanır.
- Kurulca uygulanan yaptırımın süre verilerek mevzuat hükümlerine aykırılığın giderilmesinin ihtar edilmesi şeklinde olması halinde, yapılan ihtar üzerine ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın verilen süre içinde düzeltilip düzeltilmediği Daire Başkanlığı tarafından tespit edilerek Başkanlığa bildirilir. Başkan, konuyu Kurul gündemine öncelikle alır.
- Verilen süre içinde ilgili mevzuat hükümlerine aykırılığın tam olarak düzeltilmemiş olması halinde yukarıda ihtar üzerine yapılacak işlemlerdeki prosedürler uyarınca Kurul, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 16 ncı maddesinde öngörülen yaptırım ve cezaların uygulanmasını kararlaştırır.
- Ayrıca, yapılan denetimler neticesinde düzenlenen denetim raporlarında tespit edilen ilgili mevzuat hükümlerine aykırılıkların, Kurul veya Kurulun yetki devretmesi halinde Başkan veya Daire Başkanı tarafından ayrıca bir soruşturma yapılmasına gerek olmayacak derecede açık görülmesi halinde; ilgili denetim raporu, soruşturma raporu gibi değerlendirilebilir.
- Kurul Karar örneği, hakkında soruşturma yapılan ilgili gerçek veya tüzel kişiye tebliğ edilir. Kurul Kararlarına karşı kararın tebliğinden itibaren süresi içinde yetkili idare mahkemesine başvurulabilir. Kurulca kamuya açıklanması uygun görülen kararlar, ilgili tarafın ticari nitelikli sırlarını ifşa etmeyecek şekilde kamuya duyurulur. Kurul Kararı ile verilen idari para cezalarının verilen süre içerisinde ödenmemesi halinde, cezanın ilgili vergi dairesi aracılığı ile tahsili sağlanır.
- Süreler, Kurul kararlarının ilgili kişiye tebliğ tarihinden itibaren başlar.

ELEKTRİK PİYASASINDA BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA YAPILAN DENETİMLER

- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 5 inci maddesinin yedinci fıkrasının (j) bendinde ; “Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin denetlenmiş mali tablolarını incelemek veya incelettirmek,” denilmekte, aynı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendindeki “ Denetim Dairesi Başkanlığı: Kurumun faaliyet gösterdiği piyasalarda ilgili kanunlar ve ikincil mevzuat uyarınca yapılması gereken inceleme ve denetimleri yapmak veya yaptırmak...” hükmü uyarınca 18/03/2015 tarih ve 29299 sayılı Resmi Gazetenin Çeşitli İlanlar kısmında yayımlanan 03/03/2015 tarih ve 5507 sayılı Enerji Piyasasında Faaliyet Gösteren Gerçek ve Tüzel Kişilerin Faaliyetlerini Bağımsız Denetim Kuruluşlarına Denetletmesi Hakkında Karar ile, elektrik piyasasında faaliyette bulunan lisans sahiplerinden bazılarına bağımsız denetim yaptırma yükümlülüğü getirilmiştir.
- Lisans sahiplerinin mali açıdan yeterliliklerini incelemek için Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan bağımsız denetim yetkisi almış kuruluşlara denetim yaptırılması gerekmektedir. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarının listesi kamuoyuna açıklanmaktadır. Bağımsız denetimin yetkili olan bu şirketlere yaptırılması gerekmektedir.
- Elektrik Piyasasında;
- [?] Elektrik Üretim Önlisansı ve Lisansı,
- [?] Dağıtım Lisansı,
- [?] Tedarik Lisansı sahiplerinin bağımsız denetim yaptırma yükümlülüğü bulunmaktadır.
- Elektrik piyasasında faaliyette bulunan lisans sahibi tüzel kişiler, faaliyetlerini, uygulamalarını, işlem, hesap ve mali tablolarını ilgili mevzuata uygun olarak, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunca yürürlüğe konulan yükümlülüklerle ait düzenlemeler ve sahip oldukları lisansların ayrılmaz parçasını oluşturan genel ve özel hükümlere uygunluğunun bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesini sağlar ve denetim sonucunda **düzenlenen raporu takip eden hesap dönem içerisindeki Mayıs ayının onbeşine** kadar Kuruma bildirilir. Bildirimler, 27.05.2014 tarih ve 29012 sayılı Resmî Gazete ‘de yayımlanan Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği kapsamında yapılır.

Bağımsız denetim yaptırma yükümlülüğü dışında tutulanlar

- Ancak, aşağıdaki lisans sahipleri bağımsız denetim yaptırma yükümlülüğü dışında tutulmuştur. Bunlar;
- [?] Elektrik piyasasında faaliyet gösteren veya gösterecek üretim lisans sahiplerinden, tesis bazında **kurulu gücü 100 megavat (mekanik) ve altında olan üretim lisansı** ve Önlisansı sahibi tüzel kişiler.
- [?] Elektrik piyasasında faaliyet gösteren Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Üretim ve OSB Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler.
- [?] 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olup, elektrik veya doğal gaz piyasasında faaliyet göstermek üzere Kurumdan lisans almış olan teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklar ile bunlardan 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna tabi olarak özelleştirme kapsam ve programına alınanlar,
- bağımsız denetim yaptırma yükümlülüğü dışında tutulmuştur.

Bağımsız denetim yükümlülüğü

- Elektrik piyasasında faaliyet göstermek üzere Kurumdan lisans almış olan Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ve varlıklarının 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri uyarınca özelleştirilmesi halinde, bağımsız denetim yükümlülüğü devir edildikleri yılı takip eden hesap döneminden itibaren başlar.
- Hesap dönemi içerisinde [Kuruldan lisans alan tüzel kişilerin bağımsız denetim yaptırma yükümlülüğü takip eden hesap döneminden itibaren başlar.](#)
- Bağımsız denetim kuruluşları denetimler sonucunda, denetlenen şirketin faaliyette bulunduğu piyasaya göre, “Elektrik Piyasası Faaliyeti İzleme ve Değerlendirme Formu” tanzim ederek [bağımsız denetim raporlarına dahil edecek ve dahil edilen form ile düzenlenen bağımsız denetim raporları lisans sahibi tarafından Kuruma bildirimde bulunulur.](#)
- Bu Karar uyarınca bağımsız denetim yaptırmak zorunda olan denetlenenin, tabi olduğu diğer bir mevzuat dolayısıyla ya da herhangi bir mevzuata bağlı olmaksızın yaptırdığı bağımsız denetim ve bu denetim sonucu düzenlenen raporlar, söz konusu bağımsız denetimin [Kamu Gözetimi Denetim ve Muhasebe Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılmış olması](#) ve denetlenene ait faaliyetlerin, uygulamaların, işlem, hesap ve mali tabloların; ilgili mevzuata uygun ve denetlenenin sahip olduğu lisansın ayrılmaz parçasını oluşturan genel ve özel hükümlere uygunluğunun denetlendiğini gösteren ek bir rapor düzenlemesi kaydıyla Kurumca geçerli sayılır.
- [Aynı tüzel kişi tarafından aynı tür piyasa faaliyeti için alınan birden fazla lisans için tek bir bağımsız denetim yaptırılabilir.](#) Bu mahiyetteki bağımsız denetim raporunda, [her bir lisans kapsamındaki piyasa faaliyeti için ayrı bir bölümün yer alması zorunludur.](#)
- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları denetledikleri lisans sahipleri hakkında ilave olarak [03/03/2015 tarih ve 5507 sayılı Enerji Piyasasında Faaliyet Gösteren Gerçek ve Tüzel Kişilerin Faaliyetlerini Bağımsız Denetim Kuruluşlarına Denetletilmesi Hakkında Karar](#) eki Elektrik Piyasası Faaliyeti İzleme ve Değerlendirme Formunu da düzenlemeleri gerekmektedir. Bu formda aşağıdaki hususlar yer alır.

Elektrik Piyasası Faaliyeti İzleme ve Değerlendirme Konuları

No	Konu	Yapılan Tespitler
1	Denetlenenin sermaye yapısında meydana gelen değişiklikler ve Ödenmiş Sermaye Yükümlülüğü	
2	Yan ürün faaliyetleri ve piyasa dışı faaliyetler	
3	Lisans sahibinin yıllık üretim/alış ve satış miktarı ile üretim maliyeti ve alış ve satış tutarları	
4	Hesap ayrıştırımı	
5	Tesis varlıklarını teminat altına alma zorunluluğu	
6	Bağlantı ve/veya sistem kullanım anlaşmaları	
7	Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi'ne (PMUM) kayıt yaptırma yükümlülüğü(PMUM görevleri EPIAŞ'ın Kuruluşu ile EPIAŞ'a geçmiştir.)	
8	Faaliyet ve ilerleme raporları	
9	Yıllık lisans bedeli	
10	Diğer hususlar	

Bağımsız denetim şirketlerinin yükümlülükleri

- Yukarıdaki açıklamalardan da görüleceği üzere Elektrik Piyasasında Lisans sahiplerinden bazılarına bağımsız denetim yaptırma yükümlülüğü getirilmiş, bazıları ise muaf tutulmuştur. Lisans sahiplerinin mali açıdan yeterliliklerini incelemek için Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan [bağımsız denetim yetkisi almış kuruluşlara denetim yaptırılmaktadır](#).
- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarının listesi kamuoyuna açıklanır. Elektrik Piyasasındaki bağımsız denetimin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu [tarafından yetkilendirilmiş bu şirketlere yaptırılması gerekmektedir](#).
- Bağımsız denetim kuruluşları, görevlerinin kapsamıyla sınırlı olmak üzere, denetledikleri finansal tablo ve raporların [mevzuata uygun olarak denetlenmemesi nedeniyle doğabilecek zararlardan raporu imzalayanlarla birlikte sorumludur](#). Bağımsız denetim kuruluşları faaliyetleri neticesinde düzenledikleri raporlarda yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgiler dolayısıyla neden oldukları zararlardan sorumludurlar.
- Denetim çalışmaları neticesinde [standart ve mevzuata aykırılıkları tespit edilenlerin bağımsız denetim kuruluşlarının listesinden çıkarılması](#) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan istenebilir.
- Bağımsız denetim kuruluşları elektrik piyasasında faaliyet gösteren lisans sahibinin finansal tablo denetimi ya da Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde görevini ifa eder. Bağımsız denetim kuruluşları ve bağımsız denetçiler, lisans sahibi şirkette veya bunlarla sermaye ve yönetim açısından ilişkili olan kuruluşlardan biri nezdinde görevlerini yerine getirirken bilgi sahibi olduğu şirketle ilgili olarak;
- [Elektrik piyasası faaliyetine ilişkin mevzuatı ihlal eden,](#)
- [Lisans sahibi şirketin faaliyetlerinin sürekli ve düzenli bir şekilde yürütülmesini engelleyebilecek,](#)
- [Olumsuz görüş veya görüş bildirmekten kaçınma gerektiren,](#)
- her türlü durumu [Kuruma bildirmeleri gerekmektedir](#).
- Bağımsız denetim kuruluşlarınca Kuruma yapılan bildirimler, bilginin açıklanmasına ilişkin bir kanun ya da sözleşme hükmünün ihlali anlamına gelmediği gibi, bildirim yapan kişiler bakımından hukuki ve cezai sorumluluk da doğurmamaktadır.

ELEKTRİK DAĞITIM ŞİRKETLERİNİN ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞINCA DENETİMİ

- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun Denetim başlıklı 15 inci maddesine göre;” 11 inci maddenin onuncu fıkrası uyarınca Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilecek olan piyasalara ilişkin Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri saklı olmak üzere, dağıtım şirketleri hariç elektrik piyasası faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin bu Kanun kapsamındaki inceleme ve denetimi Kurum tarafından yapılır. Bu Kanun kapsamında tanımlanan elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi ise Bakanlık tarafından yapılır. **Bakanlık, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimini, bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabilir veya bu kuruluşlara yetki devretmek suretiyle yaptırabilir.** Bakanlığın ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından bu konuya ilişkin olarak yapacağı talepler süresinde karşılanır. **Bakanlık tarafından düzenlenen veya karara bağlanan denetim raporları Kuruma bildirilir. Denetim raporu sonucuna göre gerekli yaptırım ve işlemler Kurul tarafından karara bağlanır.**
- Bakanlık ve Kurum bu Kanun kapsamındaki denetim yükümlülükleri ile ilgili olarak, sonuçları itibarıyla **Bakanlık ve Kurum açısından bağlayıcı olmayacak ve yaptırım içermeyecek şekilde inceleme, tespit ve raporlama yapmak üzere yetkilendirecekleri şirketlerden ilgili mevzuatına uygun bir şekilde hizmet satın alabilir.** Bu şirketlerin nitelikleri, yetkilendirilmesi ve yetkili şirketlerle denetlenecek şirketlerin hak ve yükümlülükleri ile diğer usul ve esaslar ilgisine göre Bakanlık ve Kurum tarafından çıkarılan **yönetmeliklerle düzenlenir.”** denilmektedir.
- Bu hüküm uyarınca elektrik piyasasında **dağıtım şirketlerinin denetiminde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının yetkisi bulunmaktadır.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı dağıtım şirketlerinin denetimini bu konuda **ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabilir veya bu kuruluşlara yetki devretmek suretiyle yaptırabilir.**

Denetim yükümlülüklerinin Devri

- Bakanlık ve Kurumun Elektrik Piyasası kanunu kapsamında **denetim yükümlülükleri ile ilgili olarak, sonuçları itibarıyla Bakanlık ve Kurum açısından bağlayıcı olmayacak ve yaptırım içermeyecek şekilde inceleme, tespit ve raporlama yapmak üzere yetkilendirecekleri şirketlerden ilgili mevzuatına uygun bir şekilde hizmet satın alabileceği** hususu Anayasa mahkemesine iptal istemi ile götürülmüştür.
- 15/02/2018 tarih ve 30333 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 28/12/2017 tarih ve **E:2016/150, K:2017/179 sayılı kararında**; 3154 Sayılı Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (j) Bendinin "... 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini..." ve "...veya bu tüzel kişilerden hizmet satın almak ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları..." bölümleri için yapılan iptal başvurusunda;
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerinin;
- [?] Asli ve sürekli bir kamu görevi olması nedeniyle Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca ancak memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi gerektiği,
- [?] Kuralla bu işlemlerin 6446 sayılı Kanun kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri tarafından gerçekleştirilmesine imkân verildiği,
- [?] Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler veya özel hukuk tüzel kişilerinin yetkilerinin sınırları, söz konusu işlemlerin Bakanlık yönünden bağlayıcılık taşıyıp taşımadığı, ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilerinin devam edip etmediği, muhatap şirket ile işlemi yapan şirketin yükümlülüklerini yerine getirmediğinin veya usulsüzlük yapıldığının tespiti hâlinde uygulanacak yaptırım ve sonuçları, işlemlerin tekrarlanabilirliği konusunda kuralda açıklık bulunmadığı,
- [?] Konunun temel ilkeleri ve çerçevesi çizilmeksizin yürütme organına düzenleme yetkisi verilmesinin kuralın belirsizliğine yol açtığı,
- [?] Kuralla inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları tarafından yaptırılan tesisler ile bu işlemleri 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı tüzel kişiler veya özel hukuk tüzel kişileri eliyle yaptırılan tesisler yönünden işlem giderlerinin karşılanacağı kaynak ve giderler konusunda aynı hukuki konumda bulunan tesis sahiplerine farklı yükümlülükler getirildiği belirtilerek,
- kuralın Anayasa'nın 2., 7., 10. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının elektrik tesislerinin yapım aşamasında bir görevi bulunmamaktadır.** Bakanlık tarafından yetkilendirilen Kontrol Firmaları, elektrik tesisinin yapım sürecinin tamamlanmasına müteakip saha testlerine nezaret etmekte, tesisin onaylı projelerine uygunluğunu kontrol etmekte, senkronizasyon öncesi testlere nezaret etmekte sonuçların standartlara uygunluğunu teyit ederek ön kabul raporu hazırlamakta, senkronizasyon sonrası test ve kontrolleri kapsayan nihai rapor hazırlamakta, bakanlık tarafından yetkilendirilmiş olan **Proje Onay Birimi (POB) tarafından oluşturulan geçici kabul heyetine refakat etmekte ve tesisin işletmeye alınmasından sonra can, mal ve çevre açısından emniyetli olduğuna dair güvenli işletme raporu hazırlamaktadır.**
- Kuralla elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilebilmesi için bu tesislerle ilgili inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerini yapmak üzere 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında **dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerinin veya özel hukuk tüzel kişilerinin görevlendirmesine, yetkilendirmesine veya bu tüzel kişilerden hizmet satın alınmasına olanak sağlanmaktadır.**
- Elektrik tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilebilmesi için bu tesislerle ilgili **inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerini yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen Kontrol Firmaları ile Proje Onay Birimlerini Bakanlığın denetleme yetkisi bulunmaktadır.**
- 6446 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca elektrik piyasası faaliyetleri olan üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, piyasa işletim, ithalat ve ihracat faaliyetlerini gerçekleştiren kişilerin bu faaliyetleri de inceleme ve denetime tabidir. Bunlardan dağıtım faaliyeti ile iştigal eden **dağıtım şirketlerinin denetimi Bakanlık tarafından yapılırken diğer elektrik piyasası faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin inceleme ve denetimi EPDK tarafından yapılmaktadır. EPDK'nın 6446 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca elektrik piyasasındaki faaliyetleri gerçekleştiren kişilere yaptırım uygulama yetkisi bulunmaktadır.**
- Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilebilmesi için bu tesislerle ilgili inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerini yapmak üzere **dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerinin veya özel hukuk tüzel kişilerinin görevlendirilmesi, yetkilendirilmesi veya bu tüzel kişilerden hizmet satın alınmasını öngören kuralda Anayasa'nın 128. maddesine aykırı bir yön bulunmamaktadır.**
- Anayasa'nın açıkça kanunla düzenlenmesini öngörmediği konularda kanunda genel ifadelerle düzenleme yapılarak ayrıntının yürütmeye bırakılması mümkündür. Elektrik tesislerinin özel hukuk tüzel kişileri tarafından denetlenmesi konusunun kanunla düzenlenmesini öngören bir hüküm Anayasa'da bulunmadığından kanun koyucu yasal çerçeveyi belirlerken daha geniş takdir yetkisine sahiptir. Bakanlığın elektrik tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerini yapmak üzere 6446 sayılı Kanun kapsamında dağıtım şirketlerini veya özel hukuk tüzel kişilerini yetkilendirebileceği veya bu tüzel kişilerden hizmet satın alabileceği ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları ve diğer hususları yönetmelikle düzenleyebileceğini belirtmek suretiyle konunun genel çerçevesini çizmiştir.

- Denetim şirketlerinin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleriyle ilgili idari ve teknik ayrıntılara ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin yönetmeliğe bırakılması yasama yetkisinin devri anlamına gelmediği gibi kuralda belirsizlik de bulunmamaktadır
- Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi, birbiriyle aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi veya toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılabilir. Aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme yapılması eşitlik ilkesine aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik, eylemli değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz.
- Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilebilmesi için bu tesislerle ilgili inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri, ihtisas sahibi kamu kuruluşları, yetkilendirilen dağıtım şirketleri veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından gerçekleştirilmesi hâllerinde işlem giderleri ilgili lisans sahibi tarafından karşılanmaktadır. Bu bağlamda elektrik tesisleriyle ilgili bu işlemlerin ihtisas sahibi kamu kuruluşları, yetkilendirilen dağıtım şirketleri veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından gerçekleştirilmesi durumunda bu işlemlerin giderlerinin karşılanması noktasında bir farklılık bulunmadığından kuralın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturduğu söylenemez.
- Açıklanan nedenlerle, 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (j) bendinin "... 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini..." ve "...veya bu tüzel kişilerden hizmet satın almak ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları..." bölümlerinin Anayasa'nın 2., 7., 10. ve 128. maddelerine aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE, karar verilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından denetim yaptırılması

- Anayasa Mahkemesinin bu kararından sonra Bakanlık elektrik dağıtım şirketlerinin denetimini, bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabilir veya bu kuruluşlara yetki devretmek suretiyle yaptırabilir. Bakanlık, ayrıca denetim yükümlülüklerini, sonuçları itibarıyla Bakanlık açısından bağlayıcı olmayacak ve yaptırım içermeyecek şekilde inceleme, tespit ve raporlama yapmak üzere yetkilendireceği şirketlerden ilgili mevzuatına uygun şekilde hizmet satın almak suretiyle gerçekleştirebilir.
- 13/04/2013 tarih ve 28617 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Faaliyetlerinin İncelenmesi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelik ile dağıtım lisansı sahibi şirketlerin faaliyetlerinin ilgili mevzuat ve lisansları kapsamında incelenmesine ve denetiminin nasıl yapılacağı düzenlenmiştir.
- Bakanlığın inceleme ve denetimi ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapması durumunda, inceleme ve denetim heyeti Bakanlık tarafından; Bakanlık temsilcisinin başkanlığında bakanlık personeli ve ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilecek personelden oluşturulur.
- Bakanlığın inceleme ve denetimi ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarına yetki devretmek suretiyle yaptırması durumunda uygulamaya ilişkin hususlar ile tarafların hak ve yükümlülükleri yapılacak protokol ile belirlenir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı dağıtım şirketlerinin denetimini bu gün itibarıyla TEDAŞ Genel Müdürlüğü üzerinden yapmaktadır. Bu yönetmeliğe göre; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Lisans sahibi dağıtım Şirketlerin periyodik olarak inceleme ve denetimi belirli sürelerde, belirlenmiş konularda ve yılda en az bir kez yapılır.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının gerek gördüğü durumlarda veya başvuru üzerine kapsamı Bakanlık tarafından **belirlenen kısmi incelemeler ve denetimler yapılabilir.**
- Ayrıca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Kurum dağıtım şirketlerinin denetimi konusunda yetkilendirecekleri şirketlerden ilgili mevzuatına uygun bir şekilde hizmet satın alma yoluna da gidebilmeleri mümkün bulunmaktadır. Ancak **dağıtım şirketlerini denetleme konusunda yetkilendirilmiş TEDAŞ Genel Müdürlüğü dışında bir şirket bulunmamaktadır.**
- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, şirketlerden inceleme ve denetime esas olmak ve yapılacak ön incelemelerde kullanılmak üzere ilgili her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Gerek görmesi durumunda, şirket yetkililerinden yazılı veya sözlü bilgi alabilir. Bakanlığın bu kapsamdaki taleplerinin ilgililerce ivedilikle karşılanması esastır.**
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca çıkarılan ve 02/12/2017 tarih ve 30258 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **Elektrik Dağıtım Şirketleri Denetim Yönetmeliği** ile dağıtım lisansı sahibi şirketlerin denetiminin Bakanlık tarafından yapılması veya yaptırılması, denetim konularının belirlenmesi, denetim heyeti, denetim personeli, denetime tabi şirketlerin hak ve yükümlülükleri ile yetkili şirketlerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, **hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.**

DAĞITIM ŞİRKETLERİNİN ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞINCA DENETLENMESİNDE İZLENEN SÜREÇLER

- Lisans sahibi dağıtım şirketlerinin **kısmi ve periyodik inceleme ve denetimini** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı konusunda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabilir veya ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarına yetki devretmek suretiyle yaptırabilir.
- Bünyesinde inceleme ve denetime ilişkin yeterli tecrübede ve belirtilen vasıfta personel bulunduran ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından belirlenir.
- **Bakanlığın ve yetkilendirilecek ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarının yükümlülükleri yapılacak protokol kapsamında belirlenir.** Yapılacak protokolde inceleme ve denetimin kapsamı, Kurumların görevlendireceği personel bilgileri, tarafların hak ve yükümlülükleri, inceleme ve denetime ilişkin hizmet bedellerinin tespit edilmesi, protokolün süresi ve feshi belirtilir.
- Kamu kurum ve kuruluşları, protokol süresi boyunca protokolde ve yetki belgesinde belirtilen yetkileri kullanırlar. **Kamu kurum ve kuruluşları inceleme ve denetim kapsamında ihtiyaç duyabileceği personelin bir kısmını diğer kamu kurumlarından alabilir**

İNCELEME VE DENETİM PROGRAMININ BELİRLENMESİ

- Şirketlerin periyodik olarak denetimi belirli sürelerde, belirlenmiş konularda ve **yılda en az bir kez yapılır. Gerek görülmesi durumlarında veya başvuru üzerine kısmi denetimler yapılabilir.**
- İnceleme ve denetim programlarında; inceleme ve denetim yerleri, süreleri, görevlendirilen inceleme ve denetim heyeti başkanları, inceleme ve denetim elemanları, inceleme ve denetim konuları gibi hususlar belirtilir. İnceleme ve denetimin düzenli olarak yürütülmesini sağlayacak her türlü açıklama, tereddüde yer vermeyecek şekilde etraflı olarak programlarda gösterilir.
- Şirketlerin incelenme ve denetimi genel olarak;
- ? **Yatırım faaliyetleri**; kapasite artış, genişleme, iyileştirme ve yenileme yatırımlarının yatırım planlarına uygunluğu ve bu kapsamda yatırımlara ilişkin kamulaştırma işlemleri, fiziki gerçekleştirmeler ve yatırım ihaleleri gibi iş ve işlemler.
- ? **Müşteriler ile ilgili faaliyetler**; müşteri hizmetlerine ilişkin uygulamaların ilgili mevzuata ve lisans hükümlerine uygunluğu ve müşteri şikâyetlerine ilişkin iş ve işlemler.
- ? **İşletme ve bakım faaliyetleri**; işletme ve bakım faaliyetlerinin ilgili mevzuata ve lisans hükümlerine uygunluğu ve bu kapsamda işletme ve bakım çalışmaları ile bunlara ilişkin kayıtların tutulması gibi iş ve işlemler.
- ? **Genel aydınlatma faaliyetleri**; genel aydınlatmaya ilişkin iş ve işlemlerin ilgili mevzuata uygunluğu ve bu kapsamda dağıtım bölgelerinde aydınlatma yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ilişkin uygulamalar.
- ? **Mali konular**; müşterilerden tahsil edilen her türlü bedel ve tarife kapsamında yapılan uygulamalar ile gelir, gider hesaplarının mevzuata uygunluğu, yatırım hesapları, güvence bedeli hesapları, yükümlü olunan kesintilerle ilgili hesaplar ve sigorta uygulamalarına ilişkin iş ve işlemler.
- ? **Mal ve hizmet alım ve satımı** ile ilgili faaliyetler; yapılan her türlü mal ve hizmet alımlarının veya satışlarının EPDK'ya sunulan prosedürler çerçevesinde gerçekleştirilmesine ilişkin iş ve işlemler.
- ? **Bilişim ve şebeke işletim sistemleri** altyapısı; alt yapı bilgi sistemlerinin kurulması, işletilmesi, güncellenmesi ve yedeklenmesine ilişkin iş ve işlemler.
- ? **Hizmet kalitesi**; EPDK tarafından belirlenen teknik ve ticari hizmet kalitesinin sağlanması ve bu kapsamda dağıtım bölgelerinde gerçekleşen kesintilerin sayısı ve süresi ile müşteri hizmetlerinin sunumuna ilişkin süreler gibi iş ve işlemler.
- ? **Lisanssız elektrik üretimine** ilişkin iş ve işlemler,
- ? **Hukuki süreçler**; şirketlerin uygulamalarından dolayı lisans sahibi tüzel kişiler, müşteriler, kamu kurumları ve diğer kuruluşlar ile oluşan hukuki süreçlerin durumları ve konuların tespiti.
- ? Gerekli görülmesi halinde, ilgili mevzuat kapsamında incelenmesi gereken diğer hususlarda
- yapılır.

İNCELEME VE DENETİM HEYETLERİNİN OLUŞTURULMASI

- Kamu kurum ve kuruluşları, inceleme ve denetim kapsamında oluşturdukları [inceleme ve denetim heyetini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı onayına sunar](#) ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı gerek görmesi durumunda oluşturulan inceleme ve denetim heyetine başkan atayabilir. [İnceleme ve denetim programları onaylandıktan sonra inceleme ve denetim heyeti başkanına ve heyette yer alacak inceleme ve denetim elemanlarına yazılı olarak bildirilir.](#)
- Denetim Heyeti; en az dört yıllık eğitim veren Elektrik veya Elektrik-elektronik, İnşaat, Endüstri veya Makine, Bilgisayar, Harita veya jeodezi mühendisi ile İktisadi ve İdari Bilimler, İktisat, İşletme, Hukuk ve Siyasal Bilgiler fakültelerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yüksek okullardan mezun yeter sayıda teknik ve idari personelden oluşur.
- İnceleme ve denetimlerin [Bakanlık ile ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapılması halinde, oluşturulacak denetim heyetlerinde EPDK ve TEDAŞ'tan denetim elemanları yer alabilir.](#) Bakanlığın ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından bu konuya ilişkin olarak yapacağı talepler süresinde karşılanır.
- İnceleme ve denetim heyetlerinde EPDK ve TEDAŞ'tan elemanların yer alması halinde, Bakanlık tarafından yapılan yazılı bildirim üzerine denetim elemanlarının isimleri, meslekleri ve vasıfları Bakanlığa bildirilir. [Bakanlık, inceleme ve denetim heyetini oluşturan personelin isimleri, inceleme ve denetimin konusu ve süresi ile resmi görev iznine ilişkin görevlendirme belgesini hazırlar.](#) Denetlenen dağıtım lisans sahibi şirketlere yapılacak [inceleme ve denetim önceden bildirilir.](#)
- Denetim heyetince şirket hakkında genel bilgiler elde edilerek, [önceki dönem raporları bu raporlar üzerine şirketin yaptığı faaliyetler ve müşteri şikâyetleri gözden geçirilir.](#)
- İnceleme, tespit ve raporlamanın, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş şirketlerden hizmet almak suretiyle yapılması durumunda; inceleme, tespit ve raporlama yapacak elemanların vasıfları ve yeterliliği, yetkilendirilecek şirketlerin belirlenmesi ve yetkilendirilmesine ilişkin diğer hususlar tebliğ ile belirlenir.
- İnceleme ve denetim heyeti ile denetim elemanları, inceleme ve denetim faaliyeti süresince;
- [İnceleme ve denetim konularına ilişkin gerekli görülen bilgi ve belgeleri istemeye,](#)
- [İnceleme ve denetim konusuyla ilgili proje, pafta, harita, çizim, dağıtım şebekesi ile ilgili olarak kullanılan bilgisayar programı, yasal defter, kayıt, her türlü iş ve işlemleri bilgisayar kaydı, aslı ve/veya basılı kopyası üzerinden inceleme yapmaya ve bunların örneklerini almaya,](#)
- [Yapılmış veya yapılan iş ve işlemlerle ilgili olarak yerinde inceleme yapmaya, fotoğraf ve/veya video kayıtlarını almaya ve yazılı tutanakları düzenlemeye,](#)
- yetkilidir.

HEYETLERİN DENETİM ÇALIŞMALARI

- İnceleme ve denetim çalışmalarını heyet başkanı düzenler. Bir çalışma planı hazırlanarak; inceleme ve denetimin amaç ve hedefleri, inceleme ve denetimin kapsamı, inceleme ve denetimin icrasında bilgilerin elde edilmesi, analizi ve değerlendirilmesine ilişkin yöntemler, inceleme ve denetim programında belirtilen süreyi geçmemek üzere tahmini inceleme ve denetim süresi belirlenir. [Çalışma planından sonra inceleme ve denetime başlanır ve çalışmalar bu plana göre yürütülür.](#)
- İnceleme ve denetime başlamadan önce inceleme ve denetim heyetine Bakanlık tarafından verilen görevlendirme belgesi ilgili şirket yetkilisine imza karşılığı teslim edilir. Denetim heyetlerince denetlenecek şirketle toplantı yapıp denetlenecek konulara ilişkin sunum alınır. [Denetim heyeti, belediye yetkilileri, mülki amirler ve Tüketici Hakem Heyetleri ziyaret edilerek gerekli istişarelerde bulunulur.](#) İnceleme ve denetim esnasında; fiziki inceleme, tespit, doğrulama, bilgi toplama, kayıt sistemini yeniden izleme, belge incelenmesi, analitik inceleme, örnekleme, sağlama, teyit alma gibi tekniklerin hepsini ya da bir kısmını kullanarak hazırlayacağı raporu, gerektiğinde yeterli sayıda dijital fotoğraf ve/veya dijital video çekimleriyle birlikte sunar.
- Daha önce gerçekleştirilen inceleme ve denetimlerde tespit edilen hususlara ilişkin hâlihazır durumun tespitini ve değerlendirmesini yapar. Denetim raporuna esas olacak inceleme ve tespitlere ilişkin formları ve tabloları hazırlar. Gerektiğinde konunun üçüncü taraflarıyla da görüşmeler yapabilir.
- İnceleme ve denetim elemanları;
- [Denetlenen şirket tarafından kendilerine verilen inceleme ve denetime tabi her türlü belgeyi işlerinin gerektirdiği süre içinde incelemek ve işin bitiminde ilave ve düzeltme yapmadan iade etmekle,](#)
- [Her ne suretle olursa olsun faaliyetleri sırasında edindikleri her türlü bilgiyi gizli tutmak ve kendi menfaatlerine veya kendileriyle ilişkili kişiler veya başkaları lehine veya aleyhine kullanmamakla,](#)
- [İnceleme ve denetim yaptıkları yerlerde, görev ve sıfatlarının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmamak ve şirket faaliyetlerine müdahale etmemekle,](#)
- [İnceleme ve denetim faaliyeti sırasında, sonuçların değerlendirilmesinde ve denetim raporunun hazırlanmasında tarafsız bir bakış açısına sahip olmakla,](#)
- [İnceleme ve denetim faaliyetine ilişkin çalışmaların her aşamasında, gereken özen ve titizliği göstermekle,](#)
- [Bakanlık tarafından verilen yazılı talimatları tam ve zamanında yerine getirmekle,](#)
- [İnceleme ve denetimle görevlendirildiği tüzel kişilerden hediye ve benzeri her ne ad altında olursa olsun maddi ve manevi hiçbir menfaat temin etmemekle,](#)
- yükümlüdür.

- Denetim Heyetlerince inceleme ve denetim faaliyeti sırasında ilgili mevzuat hükümlerine aykırı işlemlerin, hata ve hilelerin tespit edilmesi durumunda, bu husus denetim heyeti başkanı tarafından ivedilikle Bakanlığa bildirilir. Adli yargıya intikali gerekli olan veya suç teşkil eden hallerin de Bakanlığa yazılı olarak bildirilmesi zorunludur. İnceleme ve denetim işlemini ilgilendiren tüm bilgi ve belgelerin denetlenen şirket tarafından inceleme ve denetim heyetine verilmemesi halinde, durum ivedilikle Bakanlığa bildirilir.
- Denetlenen dağıtım lisans sahibi şirket kısmi veya periyodik inceleme ve denetim kapsamında;
- [?] İnceleme ve denetim heyetine, inceleme ve/veya denetimin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi için tüm kolaylığı göstermek, çalışmalarına elverişli bir mekân sağlamak, talep edilmesi halinde teknik cihazları sağlamak, inceleme ve denetim konularıyla ilgili yardımcı eleman vermek, tüm yasal defter belge ve kayıtlar ile gerekli [belgeleri ibraz etmek ve örneklerini vermek](#),
- [?] İstenildiğinde yazılı ve sözlü bilgi vermek ve [düzenlenen tutanakları varsa görüşlerini de belirterek imzalamak](#),
- [?] İnceleme ve denetim elemanlarının bilgisine ihtiyaç duyduğu [yetkili personel ile görüşülmesini ivedilikle sağlamak ve ihtiyaç duyulan personelin işyerinde bulunmasını temi etmekle yükümlüdür.](#)
- İnceleme ve Denetim Heyeti raporlarını hazırlarken;
- [?] Denetim faaliyeti sırasında, sonuçların değerlendirilmesinde ve denetim raporunun hazırlanmasında tarafsız bir bakış açısına sahip olmak ve gereken [özen ve titizliği göstermek](#),
- [?] Dürüstlük ve tarafsızlığını etkileyebilecek hiçbir [müdahaleye imkân vermemek](#),
- [?] Her türlü belge ve bulguları değerlendirmek ve sonucuna ilişkin belirli [formata uygun rapor hazırlamak](#),
- [?] İnceleme ve denetim sırasında sistemin işleyişini olumsuz yönde etkileyebilecek derecede önem arz eden ya da ilgili mevzuata [açıkça aykırılık teşkil eden hususların tespit edilmesi halinde, inceleme ve denetim faaliyetinin sonuçlanmasını beklemeksizin Bakanlığa derhal bildirmek](#),
- yükümlü ve sorumludur.
- Denetim Heyetlerince [denetimin süresinde bitirilememesi halinde Bakanlıktan ek süre istenir.](#) İnceleme ve [Denetim elemanı değişikliği olduğu durumda Devir Notu ve Dizi Pusulası iş devredilir ve bir nüshası Bakanlığa gönderilir.](#)
- İnceleme ve denetim bulguları Bulgu Formu düzenlenerek tespit yapılır ve bir nüshası şirkete verilir. Tüm tespitler tamamlandıktan sonra rapor taslağı hazırlanarak bu taslak hakkında [şirketin aykırı görüşleri varsa tutanağa geçirilir.](#)

İNCELEME VE DENETİM RAPORLARININ HAZIRLANMASI

- İnceleme ve Denetim Raporlarında;
 - ? Denetlenen şirkete ilişkin genel bilgiler,
 - ? Daha önceki inceleme ve denetimlerde tespit edilmiş hususların güncel durumları,
 - ? İnceleme ve denetime tabi hususlar ve bunlara ilişkin bulgular,
 - ? Bulguların ilgili mevzuata olan aykırılıkları,
 - ? Bulgulara ilişkin şirket görüşleri,
 - ? Bulguların taşıdığı riskler,
 - ? Bulguların oluşturduğu mali tablolar,
 - ? Bulgulara ilişkin değerlendirmeler,
- yer alır.
- İnceleme ve denetim heyeti hazırladığı rapora esas bilgi, belge, kayıt, tutanak ve benzeri dokümanlar ile inceleme ve tespitlere ilişkin formları ve tabloları rapor ekinde bulundurur.
- **İnceleme ve Denetim Raporları tamamlanma tarihinden itibaren en geç 15 iş günü içerisinde Bakanlığa sunulur.** Bakanlık, gerek gördüğü hususlara ilişkin inceleme ve denetim heyetinden ilave inceleme ve denetim talep edebilir veya denetim raporuna ilişkin ilave çalışma isteyebilir. Bakanlık, denetim raporunu tamamlanmasını müteakip en **geç 5 iş günü içerisinde EPDK'ya ve şirkete gönderir.**
- Bakanlık tarafından EPDK'ya gönderilen inceleme ve denetim raporları EPDK tarafından ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilerek sonuçlandırılır. Raporun sonuçlandırılmasına ilişkin olarak **ilave incelemeye gerek görülmesi halinde, bu inceleme EPDK tarafından ayrıca gerçekleştirilir.**
- **EPDK tarafından yapılacak ilave inceleme işlemleri ile elde edilen bulgular ayrıca Bakanlığa da sunulur.**
- İnceleme ve denetime ilişkin EPDK kararı, kararın gerekçeleri, **gerekli yaptırım ve işlemler gereği için Lisans sahibine bilgi için Bakanlığa aynı anda gönderilmektedir.**
- Lisans sahibi dağıtım şirketlerinin kısmi ve periyodik inceleme ve denetimi için gerek duyulan, inceleme, tespit ve raporlamaya ilişkin hususlar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının belirlediği yeterlilik şartlarını haiz yetkili şirketlerden hizmet alınarak gerçekleştirilebilir. Bu şirketlerin nitelikleri, seçimi ve yetkilendirilmesi Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Faaliyetlerinin İncelenmesi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelik kapsamında yapılır.

İNCELEME VE DENETİM KONULARI

- 13/04/ 2013 tarih ve 28617 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Faaliyetlerinin İncelenmesi ve Denetlenmesine Dair Tebliğ ile elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi sırasında incelenmesi ve kontrol edilmesi gereken konuları, bu konulara ilişkin form ve kontrol listelerini, denetimin yöntemi, programı ve yürütülmesi ile denetim sonucu hazırlanacak rapora ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.
- Tebliğ ile; İnceleme ve Denetim Konuları;
- ☐ [Yatırım faaliyetlerinin incelenme ve denetlenmesi](#)
- (1) Kamulaştırma işlemlerinin incelenmesi ve denetimi;
- (2) Yatırım planının incelenmesi ve denetimi;
- (3) Fiziki gerçekleştirmelerin incelenmesi ve denetimi;
- (4) Yatırım ihalelerinin incelenmesi ve denetimi;
- ☐ [Müşterilerle ilgili faaliyetlerin incelenme ve denetlenmesi](#)
- (1) Müşterilerin abonelik ve bağlantı işlemlerinin incelenmesi ve denetimi;
- (2) Dağıtım faaliyetleri ile ilgili faturalama işlemlerinin incelenmesi ve denetimi;
- (3) Müşteri şikâyetlerinin incelenmesi ve denetimi;
- ☐ [İşletme ve bakım faaliyetlerinin incelenme ve denetlenmesi](#)
- (1) İşletme ve bakım çalışmalarının incelenmesi ve denetimi;
- (2) Ambarların incelenmesi ve denetimi;
- (3) Demontaj malzemelerin incelenmesi ve denetimi;
- ☐ [Sayaçlar ve tüketim miktarlarının incelenmesi ve denetimi;](#)
- ☐ [Acil durum ve iş güvenliği önlemlerinin incelenmesi ve denetimi;](#)
- ☐ [Mali konuların incelenme ve denetlenmesi](#)
- (1) Gelir hesaplarının incelenmesi ve denetimi;
- (2) Gider hesaplarının incelenmesi ve denetimi;
- (3) Yatırım hesaplarının incelenmesi ve denetimi;
- (4) Şirketin yükümlü olduğu kesintilerin incelenmesi ve denetimi;
- (5) Sabit kıymetlerle ilgili yeniden değerlendirilmenin incelenmesi ve denetimi;
- ☐ [Genel aydınlatma faaliyetlerinin incelenme ve denetlenmesi](#)
- ☐ [Mal ve hizmet alım ve satım faaliyetlerinin incelenme ve denetlenmesi](#)
- (1) Satın alma işlemlerinin incelenmesi ve denetlenmesi;
- (2) Satım işlemlerinin incelenmesi ve denetlenmesi;
- ☐ [Bilişim ve şebeke işletim sistemlerinin incelenme ve denetlenmesi](#)
- (1) Coğrafi Bilgi Sisteminin incelenmesi ve denetimi;
- (2) Şebeke İşletim Sisteminin İncelenmesi ve denetimi;
- (3) Yönetim bilişim sistemlerinin incelenmesi ve denetimi;
- ☐ [Hizmet kalitesinin incelenme ve denetlenmesi](#)
- ☐ [Hukuki süreçlerin incelenme ve denetlenmesi](#)
- ☐ [Diğer inceleme ve denetim konuları](#)
- olarak belirlenmiştir.

- Ancak, 09/01/2018 tarih ve 30296 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Faaliyetlerinin İncelenmesi Ve Denetlenmesine Dair Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ ile 13/4/2013 tarihli ve 28617 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Faaliyetlerinin İncelenmesi ve Denetlenmesine Dair Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına denetimi yürüten TEDAŞ Genel Müdürlüğü, elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin, hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti çerçevesinde kontrolünü, denetimini, proje onay ve tesis kabulünü, kamulaştırma işlemlerini yapmak ve koordinasyonunu sağlamak, gerektiğinde elektrik enerjisinin dağıtım faaliyetlerini kârlılık ve verimlilik ilkesi çerçevesinde ticari, ekonomik ve sosyal gereklere uygun biçimde yürütmek, dağıtım varlıklarını işletmek veya işletme hakkını devretmekle görevlidir.
- Ayrıca, **TEDAŞ Genel Müdürlüğü elektrik dağıtım şirketleri** ile ilgili olarak;
 - ? İlgili mevzuat çerçevesinde elektrik dağıtım tesisleri için gerekli **kamulaştırma işlemlerini yapmak,**
 - ? **Genel aydınlatma ile ilgili verilen görevleri yapmak,**
 - ? Bakanlıklar, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından verilecek **denetim görevlerini bedeli karşılığında yapmak,**
 - ? Dağıtım tesislerinin maliki sıfatıyla, **İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ile belirlenen esaslara göre gerekli iş ve işlemleri yapmak,**
 - ? Dağıtım şirketlerinin operasyonel şebeke ve yatırım faaliyetlerini; gereklilik, öncelik ve karakteristik yönünden **denetleme ile ilgili işlemleri yapmak,**
 - ? **Proje kontrol ve onay, geçici ve kesin kabul işlemleri vb. konuları yapmak,**
 - ? Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Tedarik Lisanslarına İlişkin **Tedbirler Yönetmeliği kapsamında verilecek görevleri yapmak,**
 - ? Hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyetini arttırmak için gerekli **Ar-Ge çalışmaları yapmak ve yeni performans kriterleri belirlemek,**
 - ? Dağıtım şebekesinde kullanılacak malzeme ve teçhizatın şartnamelerini hazırlamak, **şebekede kullanılacak malzeme veya teçhizatın uygunluk değerlendirmesine ilişkin belgelendirme sürecini yürütmek ve tüm bunlarla ilgili belge/sertifika verme işlemlerini yapmak,**
 - ? Dağıtım şirketlerinin talep etmesi halinde **bedeli karşılığında her türlü destek hizmetini vermek,**
 - ? Enerji sektöründe oluşan **yıllık verileri değerlendirerek, yıllık veri ve istatistik kitabını hazırlamak,**
 - ? **Birim fiyat kitabını hazırlamak,**
- görevleri ifa etmektedir.

SERMAYE PİYASASI KURULU DENETİMİ

- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunun 11 inci maddesinin 10 uncu fıkrasında; “Sermaye piyasası aracı niteliğindeki standardize edilmiş elektrik sözleşmelerinin ve dayanağı elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi olan türev ürünlerin işlem gördüğü piyasaların işleticisi Borsa İstanbul Anonim Şirketidir. Bu piyasalara ilişkin lisanslama ile piyasaların çalışma esaslarının tespiti, bu piyasalarda işlem görecekt sermaye piyasası aracı niteliğindeki elektrik sözleşmeleri ile dayanağı elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi olan türev ürünlerin standartlarının belirlenmesi, bu piyasalardaki uzlaştırma işlemleri, işletim tarifeleri, ilgili kişi ve kuruluşların yükümlölükleri, gözetim ve denetime ilişkin usul ve esaslar Kurum ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından müştereken çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenir.” denilmekte,
- 6446 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde ise; 11 inci maddenin onuncu fıkrası uyarınca Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilecek olan piyasalara ilişkin Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde denetimi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılmaktadır.
- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu, Elektrik Piyasa İşletmecisi tarafından işletilen organize toptan elektrik piyasasını, sermaye piyasası aracı niteliğindeki standardize edilmiş elektrik sözleşmelerinin ve dayanağı elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi olan türev ürünlerin işlem gördüğü ve Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilen piyasaları denetleme yetkisi bulunmaktadır.

REKABET KURUMU DENETİMİ

- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca elektrik piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek için denetlemeleri yapmakta ve rekabetin korunmasını sağlamaktır.
- Elektrik piyasasında özellikle dağıtım ve tedarik lisansları kapsamındaki doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüsleri tespit etmek ve yaptırım uygulamak amacıyla denetimler yapılmaktadır.
- Elektrik piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması önlemek amaçlı denetimleri yapmaktadır.
- Elektrik piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerekmektedir.
- Elektrik piyasasında faaliyette bulunan lisans sahiplerinin **6446 sayılı Elektrik Piyasasında belirtilen rekabete aykırı fiilleri sebebiyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca idari yaptırım uygulanması Rekabet Kurulunun da 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun hükmünü ihlal sebebiyle ayrıca idari yaptırım uygulanmasına bir engel bulunmamaktadır.** Aynı fiil sebebiyle her iki kurum kendi kanunları uyarınca denetim yapıp idari yaptırım uygulayabilecektir.

İlginiz için teşekkürler!

www.epdk.org.tr